

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลที่ทั่วโลกใช้ในสังคมโลกยุคข้อมูลข่าวสาร คนไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารเพื่อการศึกษาการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพการเรียนภาษาอังกฤษจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง เกิดความมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติ รวมทั้งมีความเข้าใจ ภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลกได้ แม้ว่าการสื่อสารภาษาอังกฤษอาจเป็นหัวใจหลักในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันแต่อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำดังนั้นก็ควรมีรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทั้งไวยากรณ์และการสื่อสารที่มีความหมาย

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยมุ่งให้ “คนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา” จวบจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ยังมีการเตรียมความพร้อมของคนเพื่อให้สามารถปรับตัวพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างเท่าทันโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 2) คือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งถือได้ว่าคนเป็นทรัพยากรที่เป็นตัวจักรสำคัญที่มีต่อความสำเร็จของงานทุกชนิด และเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในองค์กรหรือหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะการณ์ของโลกปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 กล่าวว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน

มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันจึงต้องแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ก่อนมา คือ ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ภาษาเพื่อความรู้อีกเกี่ยวกับภาษาอังกฤษดังเช่นการเรียนภาษาอังกฤษแบบเดิมซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีความรู้ทางหลักภาษาและการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างดีแต่การพูดสื่อสารภาษาอังกฤษยังบกพร่องอยู่มากถึงแม้จะมีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 จนจบระดับมหาวิทยาลัยจากปัญหาที่พบว่าการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความบกพร่อง ดังนั้น การพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้ดีขึ้นนั้นครูจึงเป็นบุคลากรวิชาชีพที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

จากผลการวิจัยพบว่า การสอนภาษาอังกฤษยังประสบปัญหาต่างๆ เช่น ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษหลายปี แต่ไม่สามารถสื่อสารหรือพูดภาษาอังกฤษได้ หรือไม่สามารถอ่านเขียนได้ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากครูผู้สอน ซึ่งพบว่าในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาครูผู้สอนบางคนอาจไม่มีความถนัดและเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนทำให้ขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการสอน เนื่องจากไม่ได้สอนในสาขาที่เรียนมา จึงทำให้ผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปี การศึกษา 2559 ในวิชาภาษาอังกฤษนักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.31 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.62 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2558) และรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปี การศึกษา 2559 ในวิชาภาษาอังกฤษนักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.59 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.39 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2559) การที่นักเรียนทั้งสองระดับมีคะแนนภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับต่ำอาจทำให้ต้องมีการทบทวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาว่าต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงในส่วนใด และที่ไม่อาจมองข้ามได้ คือ คุณภาพและความสามารถด้านภาษาอังกฤษของครู

ทั้งด้านความรู้ และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษที่ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง หน่วยงานได้จัดให้มีการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 15,000 คน ใน 80 เขตพื้นที่การศึกษาของ 30 จังหวัดท่องเที่ยวเขตละประมาณ 200 คน การประเมิน พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีความสามารถใช้ทักษะภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนอยู่ในระดับต้นหรืออ่อนมีประมาณ 75% ระดับกลางประมาณ 15% ระดับสูงหรือเก่งประมาณ 10% ทั้งนี้มีผู้สอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดถึง 91 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนนและได้คะแนนต่ำสุด 2 คะแนน (ลลิตา ภูทอง, 2552, หน้า 3-4)

จากสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวสาเหตุสำคัญ คือ ครูสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้จบด้านภาษาอังกฤษโดยตรง ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาพื้นฐานภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาและไม่สามารถต่อยอดในขั้นสูงขึ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ครูจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการศึกษาเพราะครูมีบทบาทสำคัญในขั้นเตรียมการขั้นดำเนินการกิจกรรมขั้นประเมินและขั้นใช้ผลการประเมินดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมการเตรียมผู้สอนเพื่อให้สามารถพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนครู คือ ญญแจสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาดังนั้นนโยบายหลักของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยคือการส่งเสริมการพัฒนาและการยกระดับวิชาชีพครู (มนตรีจุฬาววัฒนทล, 2543, หน้า 199-200) ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้สื่อสารมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพการพัฒนาและการยกระดับวิชาชีพครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดหาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในการจัดทำหลักสูตรนั้นนักพัฒนาหลักสูตร เช่น Oliva (1992, Online) และ Saylor and Alexander (1974, Online) นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรคล้ายคลึงกัน คือ

- 1) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งจะทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ
- 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพื้นฐานมาตั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่จะ

พัฒนาขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนและสังคม 3) การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นขั้นตอนของการคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) การประเมินผลหลักสูตรเป็นการดำเนินการหลังการนำหลักสูตรไปใช้สิ่งที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมาย คือ ครูเพราะครูเป็นบุคคลที่จะสามารถทำให้กลไกต่างๆ ชับเคลื่อนไปด้วยดีดังคำกล่าว ของ Oliva and Pawlas (2001, p. 565) ที่ว่าบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน คือ ครูแต่การที่ครูจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ๆ ยากมากและการที่ครูจะพัฒนาได้นั้นต้องอาศัยวิธีการหลายวิธีและวิธีการหนึ่งที่จะช่วยครูให้สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเองพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนก็คือ การฝึกอบรมซึ่งเป็นการสอนโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูและโรงเรียน

จากผลการวิจัยของ วารุณี อัครโกติน (2554, หน้า 137) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องทุกประเด็น และผลการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.00 - 5.00) ถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ กนกวรรณ อินทรสูต (2551, หน้า 96) ผลการพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 2 พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประดิษฐ์ แสงสุกวาว (2549, หน้า 114) ผลจากการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และประเมินความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ข้อที่ 34 บัญญัติว่า “The Working Language of ASEAN Shall be English” (สมเกียรติ อ่อนวิมล, 2552) ซึ่งหมายความว่า ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษซึ่งหากเป็นเช่นนั้นทั้งภาครัฐและเอกชน ก็จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษให้อยู่ใน

ระดับที่ทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นในด้านของการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และ ความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ ไม่ใช่แค่รัฐที่จะต้องไปมาหาสู่ประชุมปรึกษาหารือและสื่อสารกัน ไม่ใช่แค่นักธุรกิจที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร แต่ในเมื่อทุกคนเป็นพลเมืองของ อาเซียนและต้องไปมาหาสู่กัน เดินทางท่องเที่ยว ทำความรู้จักคุ้นเคยกัน ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงเป็นเครื่องมืออันดับหนึ่งสำหรับพลเมืองอาเซียน

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคนครพนมอาเซียนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 คือ เป็นหน่วยงานที่เข้มแข็ง บริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลสามารถขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง มีคุณภาพได้ มาตรฐาน พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้อบรมครูให้มีความรู้และสามารถนำความรู้ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น และมีความพร้อมในฐานะพลเมืองอาเซียน

คำถามของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในยุคนครพนมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคนครพนม อาเซียนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีลักษณะอย่างไร
2. หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคนครพนม อาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในยุคนครพนมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความสำคัญ ดังนี้

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่มีคุณภาพเพราะผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบสามารถใช้เป็นต้นแบบในการจัดการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับครูได้
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ผู้บริหาร และหน่วยงานในการพัฒนาครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจทราบ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สารที่จำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แล้วนำมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยด้านเนื้อหาที่ใช้อบรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหาสรุปเป็นสาระที่สำคัญ ตามวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching – CLT) ดังนี้

1.1 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

1.1.1 ลัทธิศาสตร์เพื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Linguistics for English teaching)

1.1.2 การแนะนำตนเองและแนะนำผู้อื่น (Introducing oneself and introducing others)

1.1.3 ภาษาอังกฤษเพื่อโต้ตอบและสนทนา (English for general conversations)

1.1.4 การขอความช่วยเหลือและการถามทิศทาง (English asking for help and direction)

1.1.5 การสนทนาเกี่ยวกับประเทศไทย (Conversation about Thailand)

1.2 วิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching (CLT)

1.2.1 การสอนตามแนวสื่อสาร

1.2.2 บทบาทของผู้เรียน (learner roles)

1.2.3 บทบาทของครู (teacher roles)

1.2.4 บทบาทของสื่อการเรียนการสอน (the role of instructional materials)

1.2.5 ขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการใช้ภาษาจากสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่างอิสระ โดยมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation)

2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) 3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)

หรือเรียกสั้นๆ ว่ากระบวนการ 3P

เนื้อหาในหลักสูตรได้จากการนำขอบเขตด้านเนื้อหาไปกำหนดประเด็นในแบบสอบถามความต้องการของครูประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วนำเนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรมมากที่สุดหรือด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการอบรมสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่ผู้วิจัยกำหนดมาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรม

1.3 หลักสูตรฝึกอบรมมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.3.1 หลักการและเหตุผล

1.3.2 จุดประสงค์ของหลักสูตร

1.3.3 โครงสร้างเนื้อหา

1.3.4 กิจกรรมการฝึกอบรม

1.3.5 การวัดและประเมินผล

1.4 ด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย

1.4.1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตร

ฝึกอบรม

1.4.2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

1.4.3 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

2. กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตร

ฝึกอบรมการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 5 คน โดยใช้
แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบ 2 ประเด็น ดังนี้

1) ความเหมาะสมของส่วนประกอบของหลักสูตร ส่วนประกอบที่
ประเมิน คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม
การฝึกอบรม และ การวัดและประเมินผล ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง
เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด

2) ความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร ส่วนประกอบที่
ประเมิน คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม
การฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน
ประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และ
ประสบการณ์ โดยจำแนกเป็น

1) ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ นักวิชาการที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ด้านการสอนภาษาอังกฤษหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน

2) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน

3) ครู ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 10 ปีมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คน

กรอบความคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียน สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ แล้วนำมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยด้านเนื้อหาที่ใช้อบรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหาสรุปเป็นสาระที่สำคัญตามวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching – CLT) ดังนี้

1.1 สัทศาสตร์เพื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Linguistics for English teaching)

1.2 การแนะนำตนเองและแนะนำผู้อื่น (Introducing oneself and introducing others)

1.3 ภาษาอังกฤษเพื่อโต้ตอบและสนทนา (English for general conversations)

1.4 การขอความช่วยเหลือและการถามทิศทาง (English asking for help and direction))

1.5 สนทนาเกี่ยวกับประเทศไทย (Conversation about Thailand)

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบอรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใน ยุคประชาคมอาเซียน สำหรับครู

2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบอรม (Taba, 1962, p. 341; Nicholls, 1978, p. 17; วารุณี อัครโกติน, 2554, หน้า 25-26; สายสุนีย์ กลางประพันธ์, 2558, หน้า 34; สุเมธ งามกนก, 2549, หน้า 98-100; อัคพงศ์ สุขมาตย์, 2553, หน้า 149-151) แล้วนำมา สังเคราะห์สรุปลงได้องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและ เหตุผล 2) จุดประสงค์ของหลักสูตร 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กิจกรรมการฝึกอบอรม 5) การวัดและประเมินผล

2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงาน วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร (Taba 1962, pp. 422-425; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537, หน้า 16-17; อรรวรรณี ไชยปัญหา, 2556, หน้า 11; สายสุนีย์ กลางประพันธ์, 2558, หน้า 53; อัคพงศ์ สุขมาตย์, 2553, หน้า 149-151) สรุปกระบวนการ สร้างหลักสูตร ฝึกอบอรมมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตร 2) การสร้างหลักสูตร 3) การตรวจสอบประสิทธิภาพหลักสูตร 4) การปรับปรุงหลักสูตร สรุปรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้นิยามคำศัพท์ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การศึกษาข้อมูล แนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การนำโครงสร้างเนื้อหาที่ได้จากการสอบถามความต้องการ มาจัดลำดับแล้วนำไปจัดทำร่างหลักสูตรและจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

1.3 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การนำร่างหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงหลักสูตรตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยเนื้อหาจะเน้นด้านการพูดเพื่อพัฒนาทักษะการพูดในการติดต่อสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ และเป็นภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานเพื่อให้ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 องค์ประกอบของหลักสูตรหมายถึงส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เป็นส่วน

สำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.1.1 หลักการและเหตุผล หมายถึง ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.1.2 จุดประสงค์ของหลักสูตรหมายถึง สิ่งที่กำหนดว่าในโครงการ ฝึกอบรมนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นไปในลักษณะใด และระดับใด จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาที่เป็นความจำเป็นในการฝึกอบรมได้

2.1.3 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรหมายถึงการกำหนดว่า หัวข้อ วิชาใดควรจะทำก่อน และหัวข้อวิชาใดควรจะทำภายหลัง อันจะ ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ลัทธิศาสตร์เพื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Linguistics for English teaching) 2) การแนะนำตนเองและแนะนำผู้อื่น (Introducing oneself and introducing others) 3) ภาษาอังกฤษเพื่อโต้ตอบและสนทนา (English for general conversations) 4) การขอความช่วยเหลือและการถามทิศทาง (English asking for help and direction) และ 5) สนทนาเกี่ยวกับประเทศไทย (Conversation about Thailand)

2.1.4 กิจกรรมฝึกอบรมหมายถึงการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

2.1.5 การวัดและประเมินผลหลักสูตรหมายถึงการรวบรวมข้อมูลของ หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคนครราชสีมาเขียนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทั้งหมดเกี่ยวกับ กระบวนการจัดทำ การดำเนินการใช้และผลของการใช้หลักสูตร ตลอดจนการตัดสิน คุณภาพของหลักสูตร แล้วนำมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจให้คุณค่า ว่าหลักสูตรมีข้อดี ข้อด้อยในเรื่องใด

3. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรหมายถึงการพิจารณาหา คุณภาพของหลักสูตรเพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่า คุณภาพ มีความเหมาะสมตามความ มุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมจาก การตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

4. ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มประเทศสมาชิก อาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือทั้งด้านการเมือง

ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ โดยสมาชิกในประชาคมมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

5. ครู หมายถึง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายค้อพัฒนา อำเภอไพนสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในปีการศึกษา 2559

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร